

УДК 336.22:004.9(477)

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2026.3.17>

КОЗІН А.О., РЕШЕТКА Д.О.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ

DIGITALIZATION OF TAX ADMINISTRATION IN UKRAINE

У статті досліджено особливості цифровізації податкового адміністрування в Україні як одного з ключових напрямів трансформації податкової системи. Проаналізовано наукові підходи до визначення сутності цифровізації податкового адміністрування, а також розглянуто основні етапи нормативно-правового становлення цього процесу. Досліджено розвиток електронного документообігу, запровадження електронного адміністрування окремих податків, функціонування «Електронного кабінету платника податків» та роль електронних реєстрів у забезпеченні цифрової взаємодії між державою і платниками податків. Визначено основні проблемні аспекти цифровізації податкового адміністрування, серед яких недосконалість правового регулювання електронних документів, недостатня врегульованість окремих процедур електронного контролю та питання міжвідомчого обміну інформацією. Обґрунтовано необхідність подальшого вдосконалення нормативно-правових та організаційних механізмів цифрової трансформації податкової сфери.

Ключові слова: податкова система України, податки, збори, податкове адміністрування, податкові правовідносини, цифровізація, електронний документообіг, електронний кабінет платника податків, електронні реєстри.

The article examines the peculiarities of digitalization of tax administration in Ukraine as one of the key directions of the transformation of the tax system. The scientific approaches to defining the essence of digitalization of tax administration are analyzed, and the main stages of the legal and regulatory development of this process are considered. The development of electronic document management, the introduction of electronic administration of certain taxes, the functioning of the “Taxpayer’s Electronic Cabinet”, and the role of electronic registers in ensuring digital interaction between the state and taxpayers are studied. The main problematic aspects of digitalization of tax administration are identified, including the imperfection of legal regulation of electronic documents, insufficient regulation of certain electronic control procedures, and issues of interagency information exchange. The necessity of further improvement of legal, regulatory, and organizational mechanisms for the digital transformation of the tax sphere is substantiated.

Key words: tax system of Ukraine, taxes, fees, tax administration, tax legal relations, digitalization, electronic document management, taxpayer’s electronic cabinet, electronic registers.

© КОЗІН А.О. – доктор юридичних наук, старший дослідник, доцент кафедри публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва (Національний університет біоресурсів і природокористування України) <https://orcid.org/0009-0000-5793-6852>

© РЕШЕТКА Д.О. – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт (Науково-дослідний інститут публічного права) <https://orcid.org/0009-0000-6307-2085>

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Актуальність дослідження. Цифровізація є одним із визначальних напрямів розвитку суспільства, що формується під впливом глобалізаційних процесів та поширення інформаційно-комунікаційних технологій. Цей процес проявляється через впровадження цифрових платформ, використання технологій штучного інтелекту, великих даних, інтернету речей та інших інструментів, які застосовуються у різних сферах суспільного життя, економіці та системі державного управління. Основною метою цифрової трансформації є спрощення, оптимізація та підвищення ефективності приватних і публічних процесів, забезпечення їх відкритості та належного рівня захисту інформації.

У цьому контексті цифровізація податкового адміністрування в Україні набуває особливого значення як один із пріоритетних напрямів реформування податкової системи. Впровадження електронних сервісів, автоматизація податкових процедур та використання сучасних цифрових технологій спрямовані на спрощення взаємодії між платниками податків і контролюючими органами, підвищення прозорості адміністрування податків і зборів, а також протидію ухиленню від виконання податкового обов'язку. Водночас результати впровадження цифрових рішень у сфері податкового адміністрування потребують подальшого аналізу з метою оцінки їх ефективності, виявлення проблемних аспектів та визначення напрямів удосконалення правового й організаційного забезпечення цифрової трансформації податкової сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання цифровізації податкового адміністрування є предметом дослідження багатьох українських науковців. Зокрема, у працях Вакулук Д. А. та Колісник А. С. розглянуто особливості впровадження цифрових технологій у сферу оподаткування, а також досліджено можливість застосування зарубіжного досвіду цифрової трансформації податкових процесів в умовах розвитку національної економіки. Цюцяк А. та інші автори проаналізували сучасний стан цифровізації податкової системи України, визначили основні проблемні аспекти її розвитку та окреслили напрями подальшого вдосконалення цифрових механізмів адміністрування податків.

Окремі аспекти впровадження міжнародних стандартів автоматичного обміну фінансовою інформацією та їх значення для підвищення прозорості податкових відносин досліджували Дмитрик О. О., Котенко А. М. та Паращенко О. К. У свою чергу, Чудак О. М. приділено увагу трансформації правового регулювання податкового адміністрування в умовах цифрових змін. Водночас, незважаючи на наявність значного наукового доробку, актуальними залишаються питання подальшого розвитку цифрових інструментів у сфері податкового адміністрування, удосконалення нормативно-правового забезпечення електронної взаємодії.

Метою статті є – дослідження особливостей цифровізації податкового адміністрування в Україні, аналіз основних етапів його нормативно-правового становлення, а також визначення сучасних проблем та напрямів удосконалення цифрової трансформації податкової сфери.

Виклад основного матеріалу. Цифровізація податкового адміністрування в Україні є закономірним етапом модернізації системи публічного управління та розвитку податкових правовідносин. Її впровадження зумовлене комплексом взаємопов'язаних економічних, інституційних і правових чинників. Однією з ключових передумов цифрової трансформації стали виклики, що виникли в процесі переходу України до ринкової економіки. Податкова інфраструктура, успадкована від попередньої моделі державного управління, не відповідала новим економічним умовам, що негативно позначилося на ефективності адміністрування податків, прозорості діяльності контролюючих органів та рівні бюджетних надходжень. Крім того, недосконалість існуючих механізмів сприяла виникненню корупційних ризиків і знижувала рівень довіри платників податків до державних інституцій.

За таких умов сформувалася об'єктивна потреба у реформуванні податкової системи та удосконаленні механізмів податкового адміністрування шляхом широкого впровадження цифрових технологій. Запит суспільства та бізнесу на відкритість, прозорість, оперативність і якість надання адміністративних послуг став одним із визначальних чинників цифрової трансформації податкової сфери.

Водночас важливу роль у розвитку цифровізації податкового адміністрування відіграли євроінтеграційні процеси. Гармонізація національного податкового законодавства з міжнародними, зокрема європейськими, стандартами потребувала впровадження сучасних цифрових інструментів у діяльність органів державної влади та модернізації процедур адміністрування податків. Такий напрям розвитку відповідає світовим тенденціям цифрової трансформації фіскальних систем, які спрямовані на скорочення бюрократичних процедур, підвищення ефективності

податкового контролю, покращення взаємодії між державою та платниками податків і забезпечення належного рівня податкової дисципліни [1, с. 176–177].

Аналіз наукової літератури свідчить, що серед учених відсутній єдиний підхід до визначення поняття «цифровізація податкового адміністрування», проте всі науковці розглядають її як комплексний процес модернізації податкової системи із застосуванням сучасних цифрових технологій.

Так, Д. А. Вакулик визначає цифровізацію податкового адміністрування як процес упровадження сучасних цифрових технологій, спрямований на автоматизацію податкових процедур, спрощення взаємодії між платниками податків і державою та підвищення ефективності адміністрування [2, с. 26]. На думку А. Цюцяка, І. Цюцяка та В. Цюцяка, цифровізація полягає у створенні комплексної інформаційної системи, що забезпечує автоматизоване збирання, оброблення та аналіз податкових даних, розвиток електронної взаємодії між контролюючими органами і платниками податків, а також удосконалення механізмів контролю, фінансового моніторингу та управління ризиками [3, с. 51–52].

У свою чергу, А. С. Колісник розглядає цифровізацію як чинник трансформації податкових правовідносин, що реалізується через використання алгоритмів і сучасних цифрових інструментів у діяльності податкових органів [4, с. 52]. О. О. Дмитрик, А. М. Котенко та О. К. Паращенко акцентують увагу на міжнародному аспекті цифровізації, пов'язуючи її із впровадженням міжнародних стандартів автоматичного обміну фінансовою інформацією, підвищенням прозорості фінансових операцій, посиленням контролю за доходами платників податків і вдосконалення системи фінансового моніторингу [5, с. 173]. Водночас О. М. Чудак визначає цифровізацію як процес переходу до електронних форм взаємодії між державою та платниками податків, що супроводжується вдосконаленням нормативно-правового регулювання та підвищенням ефективності реалізації податкової політики [6, с. 108].

Тож, незважаючи на різні акценти у наукових підходах, більшість дослідників розглядають цифровізацію податкового адміністрування як комплексну трансформацію системи адміністрування податків, що охоплює автоматизацію податкових процедур, розвиток електронної взаємодії, удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів, впровадження міжнародних стандартів обміну інформацією та підвищення ефективності реалізації державної податкової політики.

Враховуючи наведені наукові підходи, цифровізацію податкового адміністрування доцільно розглядати не лише як технологічний процес впровадження інформаційних систем, а і як напрям удосконалення правового регулювання податкових правовідносин. Її розвиток безпосередньо пов'язаний із формуванням відповідної нормативно-правової бази, яка визначає порядок використання цифрових інструментів у діяльності контролюючих органів, механізм електронної взаємодії з платниками податків та особливості застосування інформаційних технологій у сфері адміністрування податків. У зв'язку з цим, важливим є дослідження етапів становлення правових засад цифровізації податкового адміністрування в Україні та аналіз основних нормативних актів, що визначили її розвиток.

Правові засади цифровізації податкового адміністрування в Україні почали формуватися наприкінці 1990-х років. Одним із перших нормативно-правових актів у цій сфері став Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» 1998 року [7]. Концепцією було визначено інформатизацію фінансової та грошової системи, а також державного фінансово-економічного контролю як один із пріоритетних напрямів державної політики. Зокрема, передбачалося створення інформаційної системи для прогнозування та контролю справляння податків і зборів, упровадження відповідних класифікаторів, уніфікованих систем документообігу, а також формування Державного реєстру фізичних і юридичних осіб – платників податків на основі єдиної бази даних населення України.

Крім того, Концепція передбачала створення системи інформаційно-аналітичної взаємодії між Національним банком України, Міністерством фінансів України, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику, і Державним казначейством України. Окрему увагу було приділено вдосконаленню державного фінансово-економічного контролю шляхом створення інформаційно-аналітичних систем, покликаних забезпечити ефективний державний фінансовий і податковий контроль за діяльністю юридичних та фізичних осіб [7].

Наступним етапом розвитку цифровізації стало запровадження у 2004 році експерименту з використання електронної форми декларування [8]. Його метою було прискорення товарообігу,

скорочення часу митного оформлення та впровадження безпаперових технологій. У межах експерименту було розроблено тимчасові правила митного контролю та оформлення товарів, що декларувалися в електронній формі. Водночас застосування електронної вантажної митної декларації обмежувалося митним режимом експорту та поширювалося лише на суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які брали участь в експерименті на добровільній договірній основі.

Основою експерименту стала автоматизована інформаційна система, що складалася з підсистеми декларанта та підсистеми митного органу. Електронна вантажна митна декларація створювалася декларантом, засвідчувалася електронним цифровим підписом і передавалася до митного органу, де здійснювалася автоматична перевірка дійсності підпису та правильності формату даних. Після успішної перевірки декларація реєструвалася із присвоєнням унікального номера, а завершення митного контролю підтверджувалося електронним цифровим підписом посадової особи митного органу.

Важливим етапом подальшої цифрової трансформації стало впровадження електронного документообігу у взаємовідносинах між контролюючими органами та платниками податків. Використання електронного цифрового підпису і засобів телекомунікаційного зв'язку сприяло спрощенню подання податкової звітності та обміну інформацією, що дало можливість скоротити бюрократичні процедури та підвищити ефективність адміністрування. Логічним продовженням цього процесу стало затвердження у 2008 році Інструкції про подання електронної податкової звітності [9] (втрата чинності), яка визначила загальні засади подання податкових декларацій і розрахунків в електронній формі із застосуванням електронного цифрового підпису. Документи, подані відповідно до вимог Інструкції, визнавалися оригіналами та мали юридичну силу, що усувало необхідність їх дублювання на паперових носіях.

Процедура подання звітності в електронній формі передбачала попереднє укладення договору про визнання електронних документів між платником податків та контролюючим органом. Після цього платник формував податковий документ у встановленому форматі, накладав на нього електронний цифровий підпис у визначеній послідовності (бухгалтер, керівник, печатка) та надсилав зашифрований файл. Датою і часом подання документа вважалися показники, зафіксовані у першій квитанції, яку платник отримував як підтвердження доставки документа. Після проведення перевірки звітності контролюючий орган надсилав другу квитанцію, яка підтверджувала прийняття документа до бази даних.

Впровадження безпаперового документообігу та визнання юридичної значущості електронних документів стало основою для подальшого поширення таких механізмів у сфері державного управління. У зв'язку з цим Кабінет Міністрів України 9 вересня 2009 року прийняв розпорядження № 1087-р «Деякі питання організації електронного документообігу та звітності» [10], яке визначило основні напрями організації електронного документообігу та звітності в органах державної влади.

Відповідно до зазначеного розпорядження центральні органи виконавчої влади, зокрема міністерства та фонди соціального страхування, мали забезпечити перехід до електронного документообігу та електронної звітності. При цьому передбачалася можливість подання звітності як у паперовій, так і в електронній формі, що залишало суб'єктам господарювання право вибору способу її подання. Документом також визначалися завдання для відповідних органів щодо реалізації цієї ініціативи. Зокрема, міністерства та центральні органи виконавчої влади повинні були розміщувати електронні форми звітності на власних веб-сайтах та забезпечувати їх оновлення. Держкомінформатизації було доручено розробити порядок подання електронної звітності та спільно з іншими органами підготувати навчальні програми для посадових осіб. Держспецзв'язку визначалося відповідальним за розроблення технічних специфікацій для криптографічних повідомлень.

Подальший розвиток цифровізації адміністрування податків і зборів пов'язаний із затвердженням Кабінетом Міністрів України 5 грудня 2012 року Концепції створення електронного сервісу «Електронний кабінет платника податків» [11]. Передбачалося, що створення такого сервісу сприятиме зміні взаємодії контролюючих органів із платниками податків шляхом використання електронних засобів комунікації. Реалізація цього проєкту передбачала два етапи. На першому етапі у 2013 році планувалося запровадження можливості подання податкових декларацій в електронній формі та перегляду особового рахунку платника податків, зокрема інформації щодо наявності податкового боргу. Другий етап, передбачений на 2014 рік, передбачав розширення функціональних можливостей сервісу, зокрема можливість розрахунку пені, формування платіжних документів, доступ до індивідуального податкового календаря з нагадуваннями

про строки сплати податків і зборів, а також здійснення офіційного листування з податковою службою та отримання індивідуальних консультацій.

У серпні 2013 року Кабінетом Міністрів України було схвалено Концепцію створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» [12]. Основною метою цієї системи було усунення проблеми відсутності єдиних стандартів та розрізненості процесів електронного звітування перед різними центральними органами виконавчої влади. Передбачалося, що система забезпечить уніфікацію електронної звітності, спростить процедури для суб'єктів господарювання та сприятиме налагодженню електронної взаємодії між учасниками процесу.

Наступним етапом стало затвердження у 2014 році постановою Кабінету Міністрів України № 569 Порядку електронного адміністрування податку на додану вартість [13]. Цим нормативним актом було визначено механізм електронного адміністрування ПДВ, що передбачав автоматизацію обліку та розрахунків із бюджетом. Одним із ключових елементів системи стало запровадження електронних рахунків платників ПДВ, які відкривалися Державною казначейською службою України. Такі рахунки використовувалися для проведення розрахунків із бюджетом за податковими зобов'язаннями з ПДВ, визначеними у податковій звітності.

У липні 2016 року Кабінетом Міністрів України було схвалено Концепцію створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів «Електронна акцизна марка» [14]. Передбачалося запровадження цифрових ідентифікаторів у формі QR-кодів замість традиційних паперових марок, що дозволяло здійснювати контроль за обігом підакцизної продукції та формувати інформацію про її рух від виробництва до реалізації.

Важливим етапом розвитку цифровізації податкового адміністрування стало прийняття Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» № 1797-VIII від 21 грудня 2016 року [15]. Одним із положень цього Закону стало законодавче закріплення функціонування «Електронного кабінету» платника податків. Запровадження цього сервісу передбачало можливість отримання платниками податків адміністративних послуг в електронній формі, подання декларацій, звітів та інших документів із використанням електронного цифрового підпису, а також доступ до інформації щодо стану розрахунків із бюджетом.

14 липня 2017 року постановою Кабінету Міністрів України було затверджено Порядок функціонування Електронного кабінету [16], яким визначено механізми електронної взаємодії користувачів із контролюючими органами. Документ регламентував порядок подання звітності, заяв, запитів, повідомлень, отримання податкових роз'яснень та інформації про стан розрахунків платників із бюджетом.

На сьогодні платники податків за допомогою «Електронного кабінету» можуть здійснювати широкий перелік операцій в електронній формі, зокрема:

- переглядати та отримувати інформацію про себе, у тому числі відомості з інтегрованих карток, інформацію щодо розрахунків із бюджетом, стану розрахунків за єдиним рахунком, а також дані із систем електронного адміністрування ПДВ та акцизного податку;
- подавати податкові декларації та звітність, реєструвати податкові й акцизні накладні, здійснювати управління переплатами, подавати заяви на повернення коштів та проводити звірку розрахунків із бюджетами;
- здійснювати електронний обмін документами з контролюючими органами, зокрема отримувати накази про проведення перевірок, акти, подавати запити, заперечення та скарги в межах адміністративного оскарження;
- проводити реєстраційні дії, включаючи взяття на облік, внесення змін до облікової картки, перехід на спеціальні режими оподаткування, а також подавати документи для отримання ліцензій;
- здійснювати реєстрацію програмних і класичних реєстраторів розрахункових операцій (РРО), подавати звітність щодо їх використання та переглядати відкриту інформацію про контрагентів.

З метою розвитку цифрових підходів у сфері управління державними фінансами Кабінетом Міністрів України було схвалено «Стратегію здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2030 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації» [17]. Документ передбачає формування єдиного інформаційного простору у сфері управління державними фінансами.

Одним із напрямів реалізації Стратегії визначено використання автоматизованих систем, зокрема «Електронного кабінету платника податків», а також систем аналізу великих даних (Big Data). Крім того, передбачено забезпечення інтероперабельності державних інформаційних систем, що передбачає технічну сумісність та можливість обміну даними між різними реєстрами і базами даних, зокрема Державним реєстром фізичних осіб – платників податків, Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, Єдиним державним демографічним реєстром, Державним земельним кадастром та іншими інформаційними ресурсами.

Окремим нормативно-правовим актом у сфері цифровізації публічного управління став Закон України «Про публічні електронні реєстри» від 18 листопада 2021 року № 1907-IX [18]. Цим Законом визначено правові засади створення, функціонування та взаємодії публічних електронних реєстрів, а також організації електронної взаємодії між державними інформаційними ресурсами.

У сфері адміністрування податків і зборів положення Закону пов'язані із забезпеченням міжвідомчої електронної взаємодії через систему «Трембіта». Система «Трембіта» є національною системою електронної взаємодії між державними інформаційними ресурсами, електронними реєстрами та інформаційними системами. Вона забезпечує органам державної влади та органам місцевого самоврядування доступ до необхідної інформації відповідно до визначених повноважень.

За допомогою системи «Трембіта» публічні органи можуть підключатися до відповідних інформаційних ресурсів та отримувати визначений набір даних в автоматичному або ручному режимах [1, с. 181].

Попри активне впровадження цифрових технологій у систему адміністрування податків і зборів, процес цифровізації супроводжується низкою системних викликів, які мають комплексний характер та охоплюють правову, технологічну, організаційну й соціальну сфери.

Одним із основних викликів є недосконалість нормативно-правового регулювання. Чинний масив законодавчих актів, що регулюють податкові правовідносини, у низці випадків містить положення, які не повністю відповідають особливостям електронного документообігу та цифрової взаємодії між платниками податків і контролюючими органами.

У сфері цифровізації адміністрування податків і зборів наявні нормативно-правові прогалини, які проявляються у низці проблемних питань, зокрема:

- невідповідність між формою та змістом електронного документообігу. Податкове законодавство не забезпечує повністю єдиного підходу до визначення правового статусу електронних документів у податкових правовідносинах. Зокрема, у Податковому кодексі України використовуються поняття, характерні для паперового документообігу, такі як «копія документа», «оригінал документа», «акт документальної перевірки, складений на папері». Така термінологія не повною мірою відповідає цифровому формату, у якому документ існує як сукупність електронних даних, а не як матеріальний об'єкт. Це створює питання щодо визначення доказового значення електронних документів під час розгляду податкових спорів. Водночас використання кваліфікованого електронного підпису не є обов'язковим для всіх видів податкових документів, що зумовлює паралельне використання електронної та паперової форм документообігу;

- недостатня врегульованість процедур електронного адміністрування. Чинне законодавство не містить повного нормативного регулювання окремих процедур, пов'язаних із застосуванням цифрових технологій у податковій сфері. Зокрема, у Податковому кодексі України недостатньо визначено порядок проведення електронних податкових перевірок, які передбачали б здійснення контролю дистанційно на основі електронних даних без фізичного доступу до приміщення платника податків. Також недостатньо врегульованими залишаються питання оскарження рішень, прийнятих із використанням автоматизованих систем, зокрема щодо можливості отримання платником податків інформації про принципи функціонування відповідних алгоритмів;

- недостатній рівень правового регулювання міжвідомчої електронної взаємодії. Незважаючи на впровадження електронного обміну інформацією між державними органами, на практиці взаємодія між Державною податковою службою, Державною митною службою, Міністерством юстиції та іншими органами залишається недостатньо уніфікованою. Законодавство не встановлює єдиних обов'язкових стандартів і протоколів обміну даними між державними реєстрами, що зумовлює використання окремих інтеграційних рішень для різних органів та необхідність додаткового опрацювання інформації.

Окрім нормативно-правових аспектів, цифровізація адміністрування податків і зборів пов'язана з організаційними та кадровими викликами. Впровадження цифрових технологій

передбачає не лише оновлення технічної інфраструктури, а й зміну внутрішніх процесів роботи, перехід від паперового документообігу до електронних процедур. Це потребує адаптації функціональних обов'язків працівників податкових органів та постійного підвищення рівня їх цифрових компетентностей.

Окремим питанням залишається цифровий розрив серед платників податків, зокрема представників малого та середнього бізнесу, які не завжди мають достатній рівень цифрових навичок для повноцінного використання електронних сервісів у процесі взаємодії з контролюючими органами.

Висновки. На підставі проведеного дослідження цифровізації податкового адміністрування в Україні встановлено, що цей процес є комплексним напрямом модернізації податкової системи, який передбачає впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність контролюючих органів та взаємодію з платниками податків. Формування цифрового податкового адміністрування відбувалося поступово – від перших етапів інформатизації фінансової сфери до створення електронних сервісів, систем електронного адміністрування податків та розвитку інтегрованих інформаційних ресурсів. Важливими результатами цього процесу стали запровадження електронного документообігу, електронного адміністрування ПДВ та акцизного податку, а також функціонування «Електронного кабінету платника податків», що змінило механізми взаємодії між державою та платниками податків.

Водночас проведений аналіз свідчить, що подальша цифровізація податкового адміністрування потребує удосконалення правового регулювання, зокрема щодо визначення статусу електронних документів, здійснення електронних процедур контролю та забезпечення ефективної міжвідомчої взаємодії. На нашу думку, подальший розвиток цього напрямку має ґрунтуватися на комплексному поєднанні технологічних рішень із відповідним нормативно-правовим забезпеченням, що дозволить сформуванню стабільної системи цифрового адміністрування податків, підвищити ефективність податкових правовідносин та забезпечити належний рівень взаємодії між органами державної влади і платниками податків.

Список використаних джерел:

1. Машенко О. В., Вовк В. С. Цифровізація у сфері адміністрування податків та зборів як засіб підтримки підприємництва: управлінський та правовий аспект. *Право та державне управління*. 2025 р., № 3. С. 175–185. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2025.3.22>
2. Вакулик Д. А. Цифрові тренди у сфері оподаткування: зарубіжний досвід та перспективи для України. *SCIENTIA*. 2022. № 1. С. 25–29. URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/87>
3. Цюцяк А., Цюцяк І., Цюцяк В. Цифровізація податкової системи: сучасний стан, проблеми та перспективи. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 4 (83). С. 48–55. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.048
4. Колісник А. С. Застосування сучасних цифрових технологій у сфері оподаткування: іноземний досвід та перспективи для України. *Право та інновації*. 2023. № 3 (43). С. 47–53. DOI: [https://doi.org/10.37772/25181718-2023-3\(43\)-7](https://doi.org/10.37772/25181718-2023-3(43)-7)
5. Дмитрик О. О., Котенко А. М., Паращенко О. К. Імплементация міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки: наслідки для суб'єктів фінансового моніторингу. *Право та інновації*. 2024. № 3 (47). С. 168–176. DOI: [https://doi.org/10.37772/25181718-2024-3\(47\)-21](https://doi.org/10.37772/25181718-2024-3(47)-21)
6. Чудак О. М. Трансформація правового регулювання адміністрування податків і зборів в контексті цифровізації. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2023. Т. 34 (73), № 1. С. 106–113. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.1/17>
7. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон від 4 лютого 1998 р., № 75/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>
8. Про проведення експерименту з використання електронної форми декларування : Наказ від 15.09.2004 р., № 671. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1451-04/sp:max100>
9. Про подання електронної податкової звітності : Наказ ДПА від 10.04.2008 р., № 233. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0320-08#Text>
10. Деякі питання організації електронного документообігу та звітності : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.09.2009 р. № 1087-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-2009-%D1%80#Text>

11. Концепція створення електронного сервісу «Електронний кабінет платника податків» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.12.2012 р., № 1007-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1007-2012-%D1%80#Text>

12. Про схвалення Концепції створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.08.2013 р., № 587-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2013-%D1%80#Text>

13. Деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 р., № 569. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/569-2014-%D0%BF#Text>

14. Про схвалення Концепції створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) «Електронна акцизна марка»: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.07.2016 р., № 497-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2016-%D1%80#Text>

15. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні : Закон від 21 грудня 2016 р., № 1797-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1797-19#Text>

16. Про затвердження Порядку функціонування «Електронного кабінету» : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.2017 р. № 637. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0942-17#Text>

17. Про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2030 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 р., № 1467-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-%D1%80/ed20211117#Text>

18. Про публічні електронні реєстри : Закон України від 18 листопада 2021 р., № 1907-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text>

Дата першого надходження статті до видання: 08.05.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 29.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.06.2026